

Paragraaf C - Onderhoud kapitaalgoederen

Paragraaf C - Onderhoud Kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen

Het BBV schrijft voor dat de paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen ten minste de volgende kapitaalgoederen bevat:

- a. wegen;
- b. riolering;
- c. water;
- d. groen;
- e. gebouwen.

Van de kapitaalgoederen wordt aangegeven:

- a. het beleidskader;
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting en jaarrekening.

In deze paragraaf lichten wij de consequenties toe van het gekozen kwaliteitsniveau voor kapitaalgoederen binnen het beleidskader.

Algemene uitgangspunten

De gemeente beheert ongeveer 310 hectare aan openbare ruimte. Onder deze openbare ruimte vallen: wegen, riolering, waterpartijen en openbaar groen. Verder rekenen wij alle virtuele objecten (niet zichtbaar zoals kadastrale grenzen) en reële objecten (zichtbaar, zoals een bouwwerk) onder, op en boven de grond als taak toe aan de openbare ruimte. Gebouwen behoren niet tot de openbare ruimte, maar worden wel als kapitaalgoed meegenomen. Hieronder geven we voor deze kapitaalgoederen een nadere beschrijving van de wijze van beheer en onderhoud. Het beleid voor het onderhoud van de kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in het overzicht kader stellende beleidsnota's en beheerplannen.

Wettelijke bepalingen

Van toepassing zijn onder meer de volgende documenten, "Notitie Materiële vaste activa" (2019) en "Handreiking onderhoud kapitaalgoederen" (2020) uitgebracht door de Provincie Noord-Brabant als toevoeging op deze notitie.

Deze notities behandelen de wijze van activeren, waarderen en afschrijven van activa en het onderhoud van kapitaalgoederen. Ook zijn aandachtspunten voor de financiële verordening opgenomen. Het BBV schrijft recente beheerplannen voor. Onder een recent beheerplan wordt verstaan: maximaal vijf jaar oud. Voor het verslagleggingsjaar 2021 mag het beheerplan derhalve niet ouder zijn dan 2016. Van deze vijf jaar kan door de raad alleen gemotiveerd afgeweken worden. Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden of weer te krijgen (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). Onderhoud kan worden onderscheiden in groot onderhoud en klein onderhoud.

Klein onderhoud:

Bij klein onderhoud gaat het om dagelijkse reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goed werkende en veilige staat te houden tegen een van te voren vastgesteld kwaliteitsniveau. Hierbij moet worden gedacht aan maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden. Klein onderhoud is het onderhoud dat vanaf het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Uitgaven lopen altijd via de exploitatie.

Groot onderhoud:

Lasten van groot onderhoud ontstaan na een langere periode van gebruik van een object als gevolg van slijtage. Groot onderhoud is in de regel gepland, periodiek voorkomend, onderhoud van veelal ingrijpende aard als gevolg van slijtage, dat op een substantieel deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere periode van gebruik moet worden verricht.

Indien de gemeente een voorziening voor groot onderhoud heeft gevormd dienen alle uitgaven die daadwerkelijk zijn opgenomen in het beheersplan direct op deze voorziening geboekt te worden. Andere uitgaven voor groot onderhoud die niet zijn opgenomen in het onderhoudsplan, moeten ten laste van de exploitatie worden geboekt. Ook als er geen voorziening is, dienen de kosten ten laste van de exploitatie te worden geboekt.

Beleidskader- en beheersplannen

Wij werken zoveel mogelijk met beheersplannen. Deze plannen geven over meerdere jaren inzicht in onderhoudsmaatregelen en benodigde financiële middelen, om de functie van de beheerobjecten te kunnen waarborgen. In februari is een nieuw beheersplan wegen 2021-2025 en het meerjarenprogramma wegenbeheer 2021-2022 vastgesteld met de restrictie dat er naar gestreefd wordt om het integraal beheersplan "Programma Openbare Ruimte" eind 2022 aan de raad aan te bieden. De basis van dit beheersplan wegen is o.a. het door de raad vastgestelde beleidskader. Hierin stelt zij dat de CROW normen als uitgangspunt voor financieel toezicht zou moeten worden toegepast wanneer de staat van het onderhoud niet meer voldoet aan minimaal kwaliteitsniveau C. Het beheersplan en onderhoudsniveau van de beheerobjecten (kapitaalgoederen) is maatgevend voor de uitvoering van de werkzaamheden en voor de onderhoudslasten in het betreffende jaar. Uitsluitend de geplande onderhoudslasten (die van jaar tot jaar kunnen variëren) waarvoor gespaard wordt, mogen ten laste van de voorziening worden gebracht. Met het meerjarenprogramma wegenbeheer 2021-2022 ligt het onderhoud wegenbeheer voor komende 2 jaar vast. Eventuele onderhoudslasten die niet in het beheersplan zijn opgenomen moeten rechtstreeks ten laste van de exploitatie komen

Voor Openbare Verlichting en Groen is gekozen om deze niet via een voorziening te beheersen maar de kosten rechtstreeks via de exploitatie te laten lopen. Voor Groen wordt er met bestekken gewerkt met daarin vastgelegde jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden aan bomen, plantsoenen, gazons en dergelijke die ervoor zorgen dat de door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus geborgd worden. Voor Openbare Verlichting wordt door de raad een beheersplan vastgesteld. De raad heeft ingestemd met het verlengen van beheersplan openbare verlichting tot 2023. Het huidige beleid zetten we voort en voldoet aan de wettelijke kaders. Het vastgestelde kwaliteitsniveaus is geborgd en de uitgaven passen binnen door de raad beschikbaar gestelde exploitatie en investeringsbudgetten.

In de onderstaande tabellen staan de onderhouds- en beheersplannen met het jaar van ingang van het plan en het jaar waarin het plan geactualiseerd moet worden. Een nieuw plan dient uiterlijk na 5 jaar opgesteld te worden of eerder indien er significante wijzigingen zich voordoen. Tevens is opgenomen wat het door de raad vastgestelde onderhoudsniveau is en of er een voorziening is ingesteld.

Beleidsplan	1e jaar	Nieuw plan	Toelichting
Wegbeheer	2021	2025	Voorziening onderhoud wegen
Infrastructurele (kunst)werken	2019	2024	Voorziening infrastructurele werken
Openbare verlichting	2016	2023	Alle uitgaven lopen direct via exploitatie. Geen voorziening
Riolering	2017	2022	Voorziening riolering
Baggeren / Binnenhavens	2019	2024	Voorziening Baggeren
Gebouwen (incl. onderwijs)	2019	2024	Voorziening gemeentelijke eigendommen

Beleidsplan	1e jaar	Nieuw plan	Toelichting
Groen	—	—	Bestekken worden jaarlijks opgesteld. Alle uitgaven lopen direct via de exploitatie. Geen voorziening

Beheersplan	Voorziening	Onderhoudsniveau
Wegbeheer	Ja	C, Nieuw plan in 2021 aangenomen
Infrastructurele kunstwerken	Ja	Geen onderhoudsniveau. Constructie Risicoscan (CRS) klasse 1-5
Openbare Verlichting	Nee	Geen onderhoudsniveau. Alle nieuwe verlichting dient te voldoen aan Richtlijnen Openbare Verlichting 2011 (ROVL 2011) NEN3140 en NEN1010. Openbare verlichting ouder dan 2011 moet voldoen aan richtlijn OVL.
Riolering	Ja	Geen onderhoudsniveau - Verbreed GRP+ 25 april 2017 gemalen NEN3140 - BRL14020, riool inspectie NEN-EN 13580-2
Baggeren / Binnenhavens	Ja	Geen onderhoudsniveau. Volgens beleid 1. Besluit bodemkwaliteit, 2. Kaderrichtlijn water, 3. Legger en Keur WSBD categorie A, B en C, 4. Waterwet, 5. Natuurwet.
Gebouwen	Ja	Basis is kwaliteitsniveau 3 'redelijke conditie', plaatselijk zichtbare veroudering, functievervulling niet in gevaar. Voor gebouwen die gesloopt of verkocht worden kan gekozen worden voor een lager kwaliteitsniveau.
Groen	Nee	Geen onderhoudsniveaus . Onkruid op verharding - Centrum gebied A - Woon- en buitengebied - B

Algemene Beleids- en beheerkaders

De landelijk geformuleerde normen en richtlijnen vormen het uitgangspunt voor de beleids- en beheerkaders. Deze wijze van werken geeft richting aan kwaliteitsniveaus en beheermethodieken en dient als referentie en toetssteen voor onze gemeentelijke normen en aanpak.

De planningen zijn en worden gericht op het voorkomen van achterstallig onderhoud en schadeclaims.

De door de raad vastgestelde kwaliteitsniveaus worden geborgd binnen de daarvoor door de raad beschikbaar gestelde budgetten. Om beter in te kunnen spelen op de beleving en de wensen van de gebruiker van de openbare ruimte wordt gewerkt in wijkteams.

Planningen

De planningen zoals deze voortkomen uit de beheerplannen, zijn conceptplanningen. We beoordelen vooraf aan de uitvoering of de aanpak noodzakelijk is. De planningen zijn in die zin dan ook dynamische documenten. Ook speelt de integrale aanpak, participatie en vraaggericht werken een bepalende rol voor de jaarlijkse planning.

Groenrenovaties en werken aan de openbare verlichting volgen meestal de straatwerkzaamheden. Deze volgen op hun beurt veelal de rioolwerkzaamheden. Ook om deze redenen kunnen we afwijken van de jaarschijfopgave uit de beheerplannen.

Integrale werkzaamheden

Voor de uitvoering van beleids- en beheertaken geldt dat deze zoveel mogelijk integraal tot stand komen. Op deze wijze nemen we bij de aanpak van een weg zo nodig ook de riolering, de openbare verlichting, het groen en verkeersmaatregelen mee.

Vanuit de VGRP en het wegenbeheersplan staan in 2023 de volgende projecten in voorbereiding en uitvoering:

In 2022 zijn navolgende integrale beheer- en additionele werken uitgevoerd:

- Peuzelaar zal Q3-2022 worden aanbesteed. Q4-2022 zal gestart worden met de uitvoering. Oplevering van het totale project zal in Q1-2023 zijn.
- De navolgende integrale beheer- en additionele werken zijn in voorbereiding gegaan:
 - Wandelpaden De veste wordt in 2022 voorbereid en aanbesteed. Het herstellen van de paden zal Q1-2 2023 worden uitgevoerd.

- Ravelijn fase 2 en 3 zal in 2023 worden voorbereid. Uitvoering kan pas plaats vinden in 2024 i.v.m. het verleggen van 2 km waterleiding. Hierin trekken gemeente en BrabantWater gezamenlijk in op.
- Namer en omgeving zal in 2023 worden voorbereid. Indien mogelijk zal eind 2023 gestart worden met de uitvoering.
- Fietspad de Donge (Groenendijk) zijn de onderzoeken en variantenstudie in 2022 gestart. Eind 2022 worden deze aan de raad gepresenteerd. Voorbereiding van het definitiefontwerp wordt Q1-2 gedaan zodat Eind 2023 gestart kan worden met uitvoering van herstel van het fietspad.
- Oude Stadsweg
- Keizersdijk, Touwslager
- Ook vind vanwege de technische staat renovatie aan diverse pompgemalen en drukriolering plaats.

Integrale planning van de werkzaamheden

Momenteel wordt er gewerkt aan 1 nieuw integraal plan voor

- Groen
- Wegen
- Riolering
- Openbare verlichting
- Spelen

Streven is om dit plan uiterlijk 2e kwartaal 2023 op te leveren. Omdat het plan van Riolering in 2022 afloopt zullen we aan de raad voorleggen om het huidige onderhoudsplan met 1 jaar te verlengen. Op 30 juni heeft de raad de uitgangspunten voor het Programma Openbare ruimte vastgesteld.

1. Er komt één beleidsplan voor de gehele buitenruimte

Er wordt één integraal beleids- en beheerplan geschreven voor de gehele fysieke buitenruimte “Het Programma Openbare Ruimte”. Na vaststelling van het Programma Openbare Ruimte komen alle overige beleids- en beheersplannen die betrekking hebben op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte te vervallen.

2. De omgevingsvisie vormt het kader voor het Programma Openbare Ruimte.

De gestelde ambities worden verweven in het beleid en beheer van de verschillende assets. Het programma wordt een beknopt en makkelijk leesbaar document en bevat de beleidskaders en meerjarenplanning. Per asset (activa/bezittingen) wordt ter verduidelijking een factsheet opgenomen. Daarnaast wordt er een handboek opgesteld voor aannemers en projectontwikkelaars.

3. De thema's klimaat, biodiversiteit en duurzaamheid vormen de basis voor het nieuw te vormen beleid.

In de beleids- en beheerplannen wordt gekeken naar mogelijke verduurzaming. Dit kan onder ander zijn het versneld doorvoeren van led verlichting van verlichting, maar ook het toepassen van duurzame materialen als gebakken klinkers in plaats van betonklinkers of asfalt.

4. Differentiatie in beheerniveaus van de openbare ruimte, gekoppeld aan de gebiedsindeling uit de Omgevingsvisie.

Bijvoorbeeld: In het centrum ligt de nadruk op toerisme en dient er een hoger onderhoudsniveau te zijn (alles dient er verzorgd uit te zien) terwijl in het buitengebied het beheer extensiever is en meer gericht op natuur en biodiversiteit. Beheerniveaus (ambities) worden ingedeeld naar de landelijke standaard van de CROW.

5. Het opstellen van afwegingscriteria als onderdeel van het programma Openbare Ruimte.

Door het opstellen van afwegingscriteria voor onderhoud of (her-)inrichtingsprojecten worden kaders aangegeven waarbinnen ambtenaren of (project)ontwikkelaars kunnen werken. Bijvoorbeeld: Veiligheid mag nooit in geding zijn en staat altijd als prioriteit bovenaan. Per gebied kan vervolgens een keuze gemaakt worden in onder andere esthetisch, biodiversiteit, kosten, etc. Bij projecten kan per gebied worden afgewogen welke keuze wel of niet dient te worden genomen.

6. Integrale meerjaren onderhoudsplanning

Door een integrale meerjarenplanning vast te stellen met een doorloop tot 5 jaar geeft de gemeente aan waar, hoe en wanneer er gewerkt wordt in de openbare ruimte. (Ambtelijke) capaciteit wordt hierop berekend en de financiën kan in de begroting worden vastgesteld.

Financieel kader

In de onderstaande tabellen treft u het verloop van de van de voorzieningen en de jaarlijkse exploitatie uitgaven voor groen en openbare verlichting aan.

Nr.	Voorziening	1-1-2023	STORTING	ONTTREKking	VERMINDERING	31-12-2023
501	Geprogrammeerd onderhoud wegen	1.957.313	890.000	0	1.040.000	1.807.313
503	Achterstallig onderhoud wegen	0	0	0	0	0
508	Infrastructurele werken	350.473	100.000	0	129.361	321.112
509	Onderhoud gem. eigendommen	1.126.754	338.000	0	261.391	1.203.363
533	Baggeren	241.049	120.000	0	0	361.049
544	Riolering	4.768.318	84.028	0	0	4.852.346
545	Afvalstoffenheffing	345.074	0	0	138.306	206.768
Nr.	Voorziening	1-1-2024	STORTING	ONTTREKking	VERMINDERING	31-12-2024
501	Geprogrammeerd onderhoud wegen	1.807.313	890.000	0	1.040.000	1.657.313
503	Achterstallig onderhoud wegen	0	0	0	0	0
508	Infrastructurele werken	321.112	100.000	0	129.361	291.751
509	Onderhoud gem. eigendommen	1.203.363	338.000	0	672.932	868.431
533	Baggeren	361.049	60.000	0	0	421.049
544	Riolering	4.852.346	83.286	0	0	4.935.632
545	Afvalstoffenheffing	206.768	0	0	8.592	198.176
Nr.	Voorziening	1-1-2025	STORTING	ONTTREKking	VERMINDERING	31-12-2025
501	Geprogrammeerd onderhoud wegen	1.657.313	890.000	0	1.040.000	1.507.313
503	Achterstallig onderhoud wegen	0	0	0	0	0
508	Infrastructurele werken	291.751	100.000	0	129.361	262.390
509	Onderhoud gem. eigendommen	868.431	338.000	0	403.724	802.707
533	Baggeren	421.049	60.000	0	0	481.049
544	Riolering	4.935.632	56.787		0	4.992.419

545	Afvalstoffenheffing	198.176	1.682	0	0	199.858
-----	---------------------	---------	-------	---	---	---------

Nr	Kapitaalgoederen	Jaarlijkse investering	Gemiddeld Jaarbudget
-	Openbare verlichting	100.000	130.000
-	Groen		350.000

